

Tampereen kaupungin konsernitilinpäätösanalyysi 2016

Versio : 11.5.2017

*Bo-Erik Ekström / Rudolf Ekström **B&MANs***

V2016 tapahtumat

- Tampereen Logistiikka Liikelaitoksen liiketoiminta myytiin liiketoimintakaupalla 1.1.2016 Tuomi Logistiikka Oy:lle. Kaupunki omistaa yhtiöstä 51 prosenttia ja Pirkanmaan sairaanhoitopiiri 49 prosenttia, joten yhtiö kuuluu Tampereen kaupunkikonserniin. Yhtiö tuottaa kaupungille ja sairaanhoitopiirille vastaavat palvelut kuin aiemmin Tampereen Logistiikka Liikelaitos
- Sote- ja maakuntauudistuksen tulevia vaikutuksia liikelaitosten toimintaan liittyen arvioitiin käytettävissä oleviin tietoihin perustuen.
- Tampereen Ateria Liikelaitoksen nimi on ollut 1.1.2016 alkaen Tampereen Voimia Liikelaitos.
- Liikelaitosten yhteenlaskettu henkilöstömäärä 31.12.2016 oli 1 668 (31.12.2015: 1 880).
- Tampereen toimintamallin uudistus käynnistyi 1.6.2016, kun kolmen palvelualueen johtajat aloittivat viroissaan.
 - Samalla valmistauduttiin uuteen toimintamalliin, johon kuului mm. tilaaja-tuottaja -mallin purkaminen.
 - Toisen asteen koulutus säilyi vuoden loppuun johtokunnan alaisena tuotantoalueena, vaikka se osallistui Elinvoiman ja kilpailukyvyyn palvelualueen työskentelyyn.
- Kaupunginhallituksen suunnittelukokous päätti tuotantoalueen purkamisesta erillisiksi ammatillisen ja lukiokoulutuksen palveluryhmiksi Elinvoiman ja kilpailukyvyyn palvelualueella. Vuoden lopussa päätettiin toisen asteen yhteisten palveluiden henkilöstön siirtämisestä ammatillisen koulutuksen johtajan alaisuuteen.

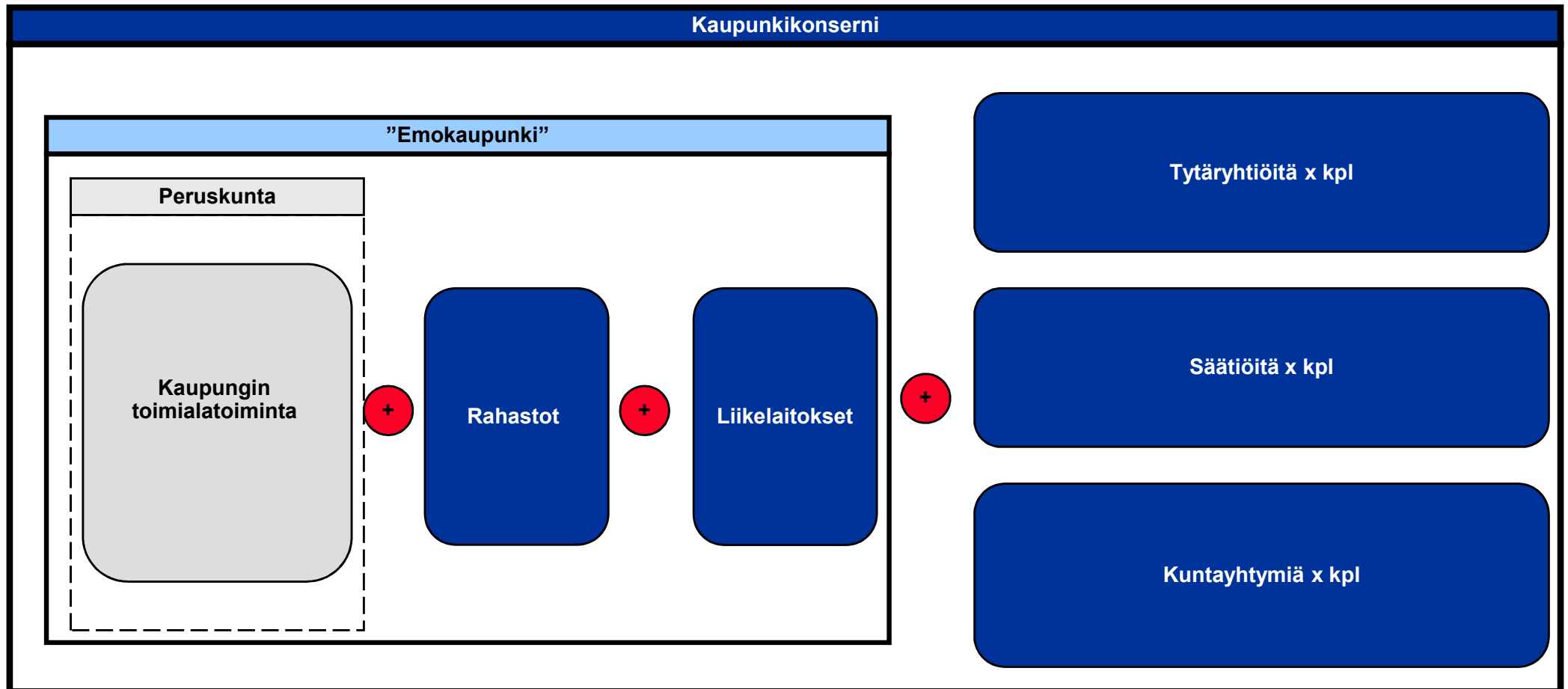
Sisältö

- **Tausta ja tavoitteet**
- **Tampereen kaupunki 2012-2016**
- **Tampereen kaupunkikonserni 2016**
- **Tampereen kaupunkikonserni - yhteenveto**

Kuntien tilinpäätösanalyysit

- *Kuntien tilinpäätösanalyysien* tavoite on tarjota kuntalaisille, päättäjille, medialle sekä muille kuntataloudesta kiinnostuneille tahoille riippumaton ja analyttinen väline kaupunkien taloudellisen tilan seurantaan.
- Analyysi on tehty yritystaloudellisesta näkökulmasta, mutta malli on kuitenkin räätälöity kuntataloudelle soveltaen olemassa olevia yritysanalyysityökaluja. Lähestymistapa mahdollistaa kuntien taloudellisen kehityksen seuraamisen aiempaa tarkoituksenmukaisimmilla, tarkemmilla ja vertailukelpoisimmilla mittareilla.
- Seuranta on säännöllistä ja sen tarkoituksena on helpottaa kuntatalouden ja kuntien toiminnan ymmärtämistä sekä lisätä sen läpinäkyvyyttä. Näin analyysien tarkoituksena on edesauttaa myös kuntataloudesta käytävän keskustelun tason ja kiinnostavuuden kohenemista ja kannustaa myös kuntalaisten ja yksityisen sektorin aktiivisempaa osallistumista kuntataloudesta käytävään keskusteluun.
- Analyyseissä kuntien asukkaita kutsutaan **asukasomistajiksi** soveltaen kuluttajaosuuskuntien asiakasomistajakäsitettä, sillä kunnallisella toiminnalla on monia yhtäläisyyksiä juuri kuluttajaosuuskuntien kanssa. Asukkaat sekä rahoittavat kuntien toiminnan että käyttävät niiden tarjoamia palveluita. Kuntatalouden tarkasteleminen omistajan näkökulmasta muistuttaa myös siitä, että kuntalaisten intresseissä on valvoa ja pohtia, kuinka kuntakonsernien laajoja omaisuusmassoja hallitaan ja hyödynnetään.
- Verkkosivuille www.asukasomistajat.fi päivitetään vuoden mittaan suurimpien kuntien tilinpäätösanalyysien versiot.

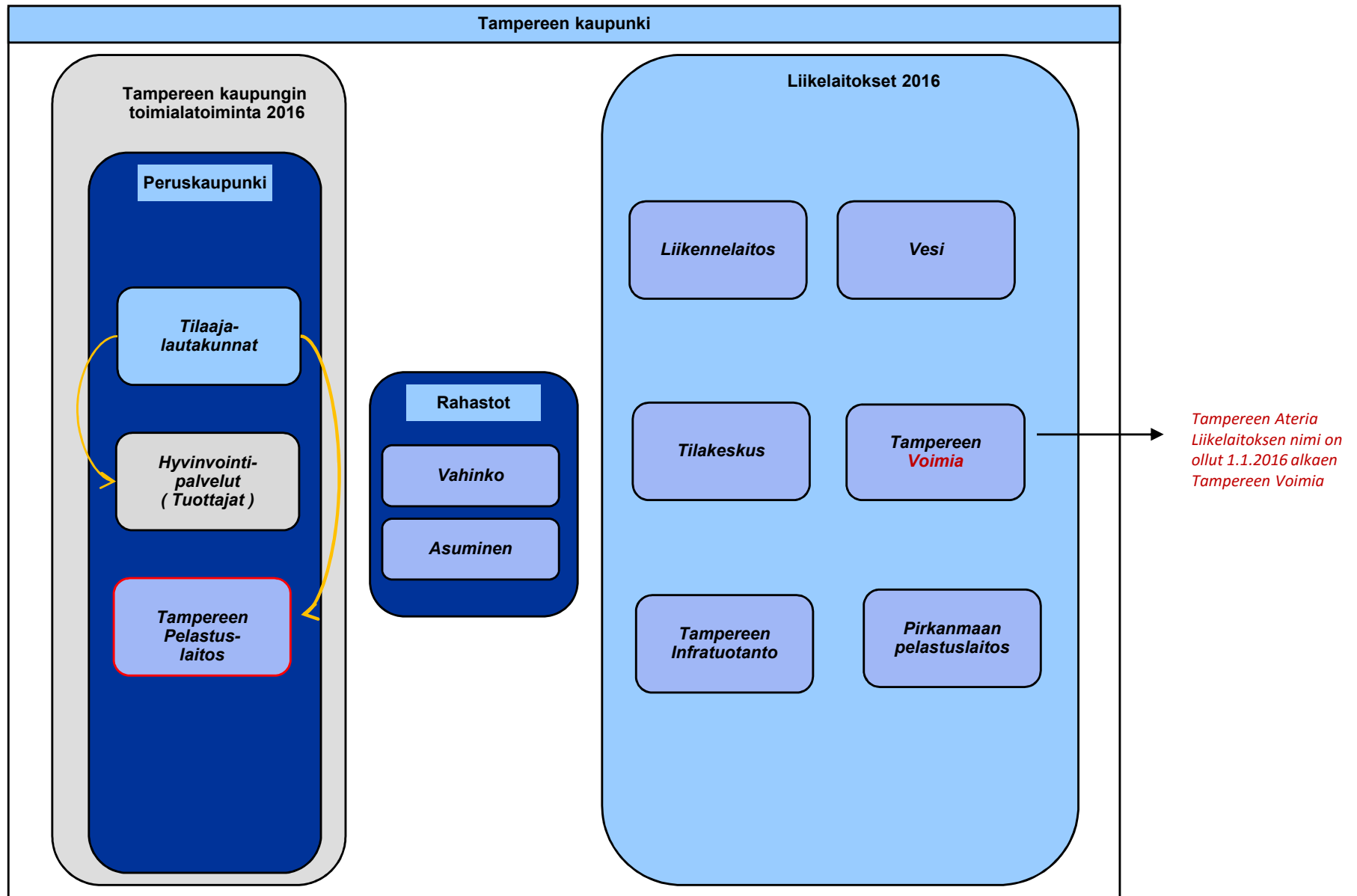
Suurkaupunkien konsernirakenne – B&MANs analyysi kattaa koko kaupunkikonsernin

Sisältö

- Tausta ja tavoitteet
- **Tampereen kaupunki 2012-2016**
- Tampereen kaupunkikonserni 2016
- Tampereen kaupunkikonserni - yhteenveto

Tampereen kaupungin rakenne ja organisaatio vuonna **2016**

Verotulot vuonna 2016 kasvoivat 9,4 meur – **tuloveroprosentti pysyi 19,75 %**

Data Tampereen kaupunki Analyysi : B&MANs

<i>Kaupungin tuloveroprosentti</i>	19,75 %	19,75 %	19,75 %	19,00 %	19,00 %			
Tampereen kaupungin tuloslaskelma	2016	2015	2014	2013	2012	ERO 2016/2015	Muutos % 2016/2015	CAGR (5v)
<i>Kunnan tulovero</i>	776 520	755 608	743 503	727 020	685 661	20 912	2,77 %	3,16 %
<i>Osuus yhteisöveron tuotoista</i>	54 305	67 298	62 843	51 452	43 836	-12 993	-19,31 %	5,50 %
<i>Kiinteistövero</i>	65 281	63 832	63 632	52 833	52 175	1 449	2,27 %	5,76 %
<i>Koiravero/muut verot</i>	108	116	124	131	133	-8	-6,90 %	-5,07 %
Verotulot yhteensä	896 214	886 854	870 102	831 436	781 805	9 360	1,06 %	3,47 %

Yhden tuloveroprosenttin tuotto = 39,3 meur

Valtionosuudet nousivat konsernitasolla + 16,1 meur meur vuodesta 2015

Data Tampereen kaupunki

Analyysi : B&MANs

Tampereen kaupunki - valtion osuudet Asukkaita	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos 2016/2015
	217 423 19,00 %	220 409 19,00 %	223 004 19,75 %	225 154 19,75 %	228 274 19,75 %	2 150 0,00 %
Peruspalveluiden valtionosuus	263 791	268 075	266 215	233 416	251 028	17 612
Opetus- ja kulttuuritoimi	10 519	65 059	62 960	69 967	70 760	793
v2010 järjestelmämuutoksen tasaus				-219	0	219
Valtionosuudet brutto	274 310	333 134	329 175	303 164	321 788	18 624
Verotulojen tasaus	-34 610	-30 874	-28 680	-4 732	-4 560	172
Valtionosuudet netto (kaupunki)	239 700	302 260	300 495	298 432	317 228	18 796
Ammattikorkeakoulun yksikköhintarahitus (konserni)	69 555	64 901	65 316	60 468	57 752	-2 716
Valtionosuudet netto (kaupunki))	309 254	367 161	365 811	358 900	374 980	16 080

Kokonaisuudessaan tuloja kertyi kaupunkitasolla 1 676,7 meur vuonna 2016

Data Tampereen kaupunki Analyysi : B&MANs

Tampereen kaupungin tuloslaskelma	2016	2015	2014	2013	2012	ERO 2016/2015	Muutos %	CAGR (5v)
Lakana								
<i>Myyntituotot</i>	211 872	208 738	195 754	168 150	149 190	3 134	1,50 %	9,17 %
<i>Maksutuotot</i>	95 250	84 959	78 421	74 076	71 153	10 291	12,11 %	7,56 %
<i>Tuet ja avustukset</i>	42 047	46 101	45 285	41 605	36 802	-4 054	-8,79 %	3,39 %
<i>Vuokratuotot</i>	55 274	52 154	51 263	48 991	45 634	3 120	5,98 %	4,91 %
<i>Muut tuotot</i>	27 936	20 684	31 250	34 058	28 841	7 252	35,06 %	-0,79 %
Toimintatuotot	432 379	412 636	401 973	366 880	331 620	19 743	4,78 %	6,86 %
Valmistus omaan käyttöön	30 747	22 459	27 015	100 979	113 493	8 288	36,90 %	-27,85 %
<i>Verotulot</i>	896 213	886 853	870 103	831 437	781 806	9 360	1,06 %	3,47 %
<i>Valtionosuudet</i>	317 228	298 432	300 495	302 259	239 700	18 796	6,30 %	7,26 %
<i>ALV:n takaisinperintä</i>	0	0	0	0	0	0		
Verot ja valtionosuudet	1 213 441	1 185 285	1 170 598	1 133 696	1 021 506	28 156	2,38 %	4,40 %
<i>Satunnaiset tuotot</i>	929	1 404	0	16 578	14 001	-475		
<i>Satunnaiset kulut</i>	-828	0	-14 376	0	0	-828		
Myyntivoitot/tappiot	101	1 404	-14 376	16 578	14 001	-1 303		
" Liikevaihto "	1 676 668	1 621 784	1 585 210	1 618 133	1 480 620	54 884	3,38 %	3,16 %

Vuoden 2016 liikevoitto oli 22,6 meur negatiivinen kaupunkitasolla ja ollut negatiivinen vuodesta 2012 lähtien – yhtiöittämiset näkyy kaupungin kustannusrakenteessa

Tampereen kaupungin tuloslaskelma	2016 Lakana	2015	2014	2013	2012	ERO 2016/2015	Muutos %	CAGR (5v)
" Liikevaihto "	1 676 668	1 621 784	1 585 210	1 618 133	1 480 620	54 884	3,38 %	3,16 %
<i>Palkat ja palkkiot</i>	516 749	520 287	515 378	507 147	479 954	-3 538		
<i>Eläkekulut</i>	125 686	131 073	131 852	131 291	122 231	-5 387		
<i>Muut hlö sivukulut</i>	34 364	29 745	29 741	29 496	28 823	4 619		
Henkilöstökulut yhteensä	676 799	681 105	676 971	667 934	631 008	-4 306	-0,63 %	1,77 %
Palvelujen ostot	620 132	587 022	575 272	624 779	585 839	33 110	5,64 %	1,43 %
Aineet,tarvikkeet ja tavarat	103 047	95 531	94 796	97 951	94 254	7 516	7,87 %	2,25 %
Avustukset	153 824	144 464	124 842	121 843	110 409	9 360	6,48 %	8,64 %
Vuokrakulut	47 696	44 928	42 648	34 242	25 358	2 768	6,16 %	17,11 %
Muut toimintakulut	6 469	5 473	4 824	5 918	4 708	996	18,21 %	8,27 %
Toiminnankustannukset	1 607 969	1 558 523	1 519 353	1 552 667	1 451 577	49 446	3,17 %	2,59 %
Toimintakate	68 699	63 261	65 857	65 466	29 043	5 438	8,60 %	24,02 %
Poistot	91 249	99 616	88 048	83 668	83 014	-8 367	-8,40 %	2,39 %
Liikevoitto	-22 550	-36 355	-22 191	-18 202	-53 971	13 805	-37,97 %	-19,60 %

Kaupungin nettotulos oli negatiivinen 21,0 meur

Data Tampereen kaupunki Analyysi : B&MANs

Tampereen kaupungin tuloslaskelma	2016 Lakana	2015	2014	2013	2012	ERO 2016/2015	Muutos %	CAGR (5v)
Liikevoitto	-22 550	-36 355	-22 191	-18 202	-53 971	13 805	-37,97 %	-19,60 %
<i>Korkotuotot</i>	6 157	6 466	8 140	16 993	22 102	-309	-4,77 %	-27,35 %
<i>Muut rahoitustuotot</i>	9 125	8 858	4 034	7 807	9 857	267	3,01 %	-1,91 %
<i>Korkokulut</i>	-8 376	-7 978	-8 580	-5 976	-5 913	-398	4,99 %	9,09 %
<i>Muut rahoituskulut</i>	-3 646	-5 869	-566	-575	-494	2 223	-37,87 %	64,83 %
Rahoitusnetto	3 260	1 477	3 028	18 249	25 552	1 783	120,70 %	-40,24 %
Arvon alentumiset	-1 704	-3 519	-117	-2		1 815		0
Nettotulos	-20 994	-38 397	-19 280	45	-28 419	17 403		

Tampereen kaupungin liikelaitosten liikevaihto vuonna 2016 oli 423,0 meur –
toiminnan kokonaisliikevoitto oli 73,5 meur – peruspääomakorvaustenkin jälkeen nettotulosta kertyi 34,3 meur

Tampereen kaupunki liikelaitokset 2016	Tampereen Vesi	Tampereen Kaupunkiliikenne	yhtiöitetty Tullinkulman Työterveys	(sisäinen) Pirkanmaan Pelastuslaitos	(sisäinen) Tampereen Infra	Tampereen Voimia	yhtiöitetty Tampereen Logistiikka-LL	(sisäinen) Tampereen Tilakeskus-LL	Yhteensä
Verotulot ja valtionosuudet	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut tulot	66 920	30 699	0	44 791	58 464	55 399	0	166 955	423 228
Tulot yhteensä	66 920	30 699	0	44 791	58 464	55 399	0	166 955	423 228
Henkilöstökulut	7 266	17 275	0	31 440	21 587	19 785	0	12 585	109 938
Palvelujen ostot	15 719	3 408	0	5 235	19 336	15 055	0	20 179	78 932
Muut menot	9 925	4 371	0	6 310	13 127	17 174	0	62 669	113 576
Menot yhteensä	32 910	25 054	0	42 985	54 050	52 014	0	95 433	302 446
Toimintakate	34 010	5 645	0	1 806	4 414	3 385	0	71 522	120 782
Poistot	9 956	1 682	0	1 808	1 073	169	0	32 612	47 300
Liikevoitto	24 054	3 963	0	-2	3 341	3 216	0	38 910	73 482
	35,9 %	12,9 %		0,0 %	5,7 %	5,8 %		23,3 %	17,4 %
Rahoitustuotot	10	0	0	1	1	0	0	7	19
Rahoituskulut	0	0	0	0	0	0	0	-1 761	-1 763
Verot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Peruspääomakorvaus	-10 500	0	0	0	-890	-222	0	-24 162	-35 774
Väh.osuus + muut tyttävät	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuloksen oikaisu	0	-426	0	0	0	0	0	-1 250	-1 676
Nettotulos	13 564	3 537	0	-1	2 452	2 994	0	11 744	34 288
Henkilöstö	138	362		606	417	610		240	2373

Data Tampereen kaupunki Analyysi : B&MANs

Liikelaitosten investoinnit olivat 119,7 meur , josta suurin osa **Tilakeskuksen** toimintaa (92, 0 meur) – liikelaitoksien kassa osana kaupungin kassaa (sisäinen pankki)

Tampereen kaupunki liikelaitokset 2016	Tampereen Vesi	Tampereen Kaupunkiliikenne	Tullinkulman Työterveys	Pirkanmaan Pelastuslaitos	Tampereen Infra	Tampereen Voimia	Tampereen Logistiikka-LL	Tampereen Tilakeskus-LL	Yhteensä
Toiminnan kassavirta	24 232	5 546	0	1 724	3 393	3 163	0	46 017	84 075
Investointimenot	-21 267	-2 842	0	-2 468	-896	-219	0	-92 033	-119 725
Rahoitusosuudet investointimenoihin	152	0	0	144	0	0	0	2 438	2 734
Luovutustulot	0	73	0	97	135	0	0	424	729
Netto investoinnit	-21 115	-2 769	0	-2 227	-761	-219	0	-89 171	-116 262
Vapaa kassavirta	3 117	2 777	0	-503	2 632	2 944	0	-43 154	-32 187
Antolainauksen muutokset	-61	0	0	0	0	0	0	-181	-242
Korollisten lainojen muutos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-3 056	-2 773	0	502	-2 632	-2 943	0	43 335	32 433
Rahoituksen kassavirta	-3 117	-2 773	0	502	-2 632	-2 943	0	43 154	32 191
Likviidien varojen muutos	0	4	0	-1	0	1	0	0	4
Rahavarat 31.12.	0	80	0	0	0	5	0	0	85
Rahavarat 1.1.	0	76	0	0	0	4	0	0	80

Tampereen kaupungin liikelaitokset sitovat toimintaansa 856,3 meur –
*liikelaitostoiminta on rahoitettu kokonaan omalla pääomalla ja faktinen oman
 pääoman tuotto oli 4,0 %.*

keur

Tampereen kaupunki liikelaitokset 2016	Tampereen Vesi	Tampereen Kaupunkiliikenne	Tullinkulman Työterveys	Pirkanmaan Pelastuslaitos	Tampereen Infra	Tampereen Voimia	Tampereen Logistiikka-LL	Tampereen Tilakeskus-LL	Yhteensä
Sidottu toimintaan	157 706	30 781	0	7 794	23 908	13 160	0	615 614	848 963
Sijoitukset - toimintaan	111	4	0	0	0	0	0	7 109	7 224
Sijoitukset - rahoitus	0	80	0	0	0	5	0	0	85
Sidottu pääoma	157 817	30 865	0	7 794	23 908	13 165	0	622 723	856 272
Kaupungilta	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ulkopuoliset	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Korolliset velat	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oma pääoma	157 817	30 865	0	7 794	23 908	13 165	0	622 723	856 272
Peruspääoma	70 341	15 216	0	0	11 275	3 700	0	358 950	459 482
Peruspääoman tuottovaatimus	14,93 %	0,00 %		0,00 %	7,89 %	6,00 %		6,73 %	7,79 %
OPOn % (faktinen)	8,59 %	11,46 %		-0,02 %	10,25 %	22,74 %		1,89 %	4,00 %

Data Tampereen kaupunki Analyysi : B&MANs

Yhtiöitetty : 1.1.2016

Konsolidoimalla peruskunta, rahastot ja liikelaitokset syntyy Tampereen kaupunki – sisäisestä tilaaja / tuottaja mallin johdosta kaupungin sisäinen kauppa on lähes 1 mrd eur

keur

Tampereen kaupunki 2016	Perus- kaupunki	Rahastot	Liike- laitokset	Eli- minoinnit	Tampereen kaupunki
Verotulot ja valtionosuudet	1 213 441	0	0	0	1 213 441
Muut tulot	1 210 658	11	423 228	-1 170 670	463 227
Tulot yhteensä	2 424 099	11	423 228	-1 170 670	1 676 668
Henkilöstökulut	598 073	0	109 938	-31 212	676 799
Palvelujen ostot	1 516 442	2	78 932	-975 244	620 132
Muut menot	357 711	286	113 576	-160 536	311 037
Menot yhteensä	2 472 226	288	302 446	-1 166 991	1 607 969
Toimintakate	-48 127	-277	120 782	-3 679	68 699
Poistot	45 045	0	47 300	-1 096	91 249
Liikevoitto	-93 172	-277	73 482	-2 583	-22 550
	-3,84 %		17,36 %		-1,34 %
Rahoitustuotot	70 860	0	19	-55 597	15 282
Rahoituskulut	-63 212	0	-1 763	52 953	-12 022
Peruspääomakorvaus	35 774	0	-35 774	0	0
Väh.osuus + muut tyttäret		0	0	0	
Tuloksen oikaisut	-12		-1 676	-16	-1 704
Nettotulos	-49 762	-277	34 288	-5 243	-20 994
					-1,25 %

Tampereen toimintamallin uudistus käynnistyi 1.6.2016, kun kolmen palvelualueen johtajat aloittivat viroissaan. Samalla valmistauduttiin uuteen toimintamalliin, johon kuului mm. tilaaja-tuottaja -mallin purkaminen

Konsolidoimalla peruskunta, rahastot ja liikelaitokset syntyy Tampereen kaupunki – sisäisestä tilaaja / tuottaja mallin johdosta kaupungin sisäinen kauppa on yli 1 mrd eur

Tampereen kaupunki 2016 keur	Perus- kaupunki	Rahastot	Liike- laitokset	Eli- minoinnit	Tampereen kaupunki
<i>Sidottu toimintaan</i>	359 935	21 359	848 963		1 230 257
<i>Sijoitukset - toimintaan</i>	838 203	0	7 224	-459 482	385 945
<i>Sijoitukset - rahoitus</i>	108 039	0	85	0	108 124
Sidottu pääoma	1 306 177	21 359	0		1 724 326
<i>Korolliset velat</i>	488 317	0	0	0	488 317
<i>Oma pääoma</i>	817 859	21 359	856 272	-459 482	1 236 008
<i>Peruspääoma</i>			459 482		

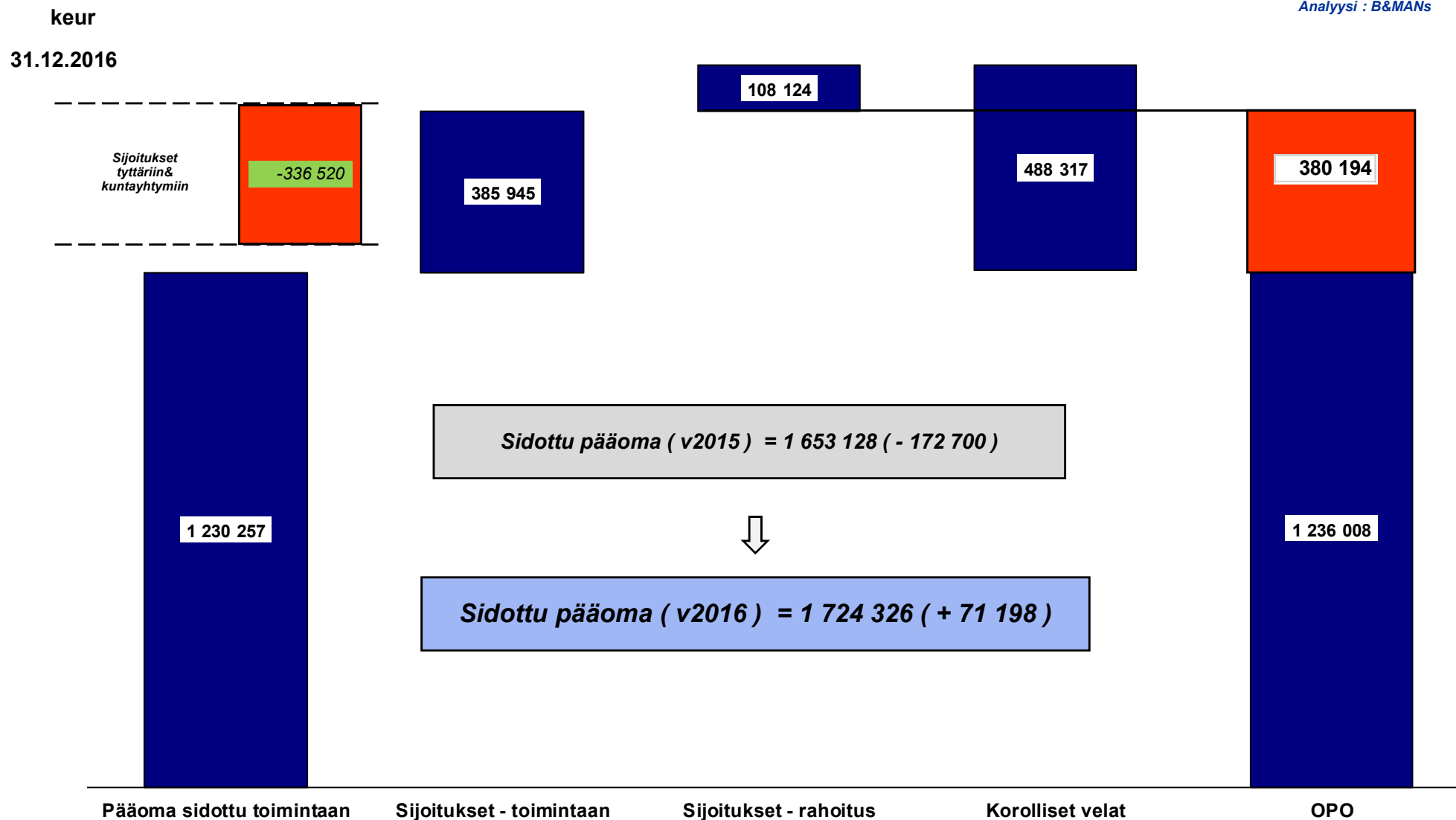
Toiminnan kassavirta oli 145,7 meur negatiivinen jota rahoitettiin nostamalla 89,5 meur edestä uutta lainaa ja vapauttamalla käyttöpääomia 58,1 meur

Tampereen kaupunki 2016	Perus- kaupunki	Rahastot	Liike- laitokset	Eli- minoinnit	Tampereen kaupunki
Toiminnan kassavirta keur	-22 799	-358	84 075	-7 913	53 005
<i>Investointimenot</i>	-114 841	0	-119 725	8 299	-226 267
<i>Rahoitusosuudet investointimenoihin</i>	2 738	0	2 734	-144	5 328
<i>Luovutustulot</i>	20 947	0	729	544	22 220
Netto investoinnit	-91 156	0	-116 262	8 699	-198 719
Vapaa kassavirta	-113 955	-358	-32 187	786	-145 714
Antolainauksen muutokset	5 873	0	-242	195	5 826
Korollisten lainojen muutos	93 272	0	0	-3 786	89 486
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	22 514	-553	32 433	3 716	58 110
Rahoituksen kassavirta	121 659	-553	32 191	126	153 423
Likviidien varojen muutos	7 704	-911	4	912	7 709
<i>Rahavarat 31.12.</i>	108 774	0	4		108 124
<i>Rahavarat 1.1.</i>	101 069	0	8		100 415
<i>Valuuttakurssien muutosten vaikutus</i>					0
<i>Rahavarojen muutos</i>	7 705				7 709
<i>Yritysjärjestelysrahavarat</i>					0

Tampereen kaupungilla on vahva tase ja nettovelkaa on 380,2 meur - *sijoittanut tytäryhtiö- ja kuntayhtymätoimintaansa 336,5 meur (holding yhtiö)*

Data Tampereen kaupunki

Analyysi : B&MANs

Sisältö

- Tausta ja tavoitteet
- Tampereen kaupunki 2012-2016
- **Tampereen kaupunkikonserni 2016**
- Tampereen kaupunkikonserni 2015 - yhteenveto

Tampereen kaupungin tytäryhtiötoiminta – kuusi laajempaa kokonaisuutta (48 yksikköä)

Data Tampereen kaupunki Analyysi : B&MANS

Tampereen kaupungin konserni 2016

Tampereen kaupunki

ARAVA

- 1 Tampereen Vuokra-asunnot Oy, 2810
- 2 Vilusen Rinne Oy, 2660
- 3 Tampereen Vuokratalosäätiö, 2910

ENERGIA

- 1 Tampereen Sähkölaitos-konserni, 2210

KIINTEISTÖ

- 1 Lukonmäen Palvelukeskus Kiint.Oy, 2560
- 2 Länsi-Tesoman Liikekeskus Kiint.Oy, 2570
- 3 Tampereen Tammelankodit As Oy, 2730
- 4 Pispän Tupahaka As Oy, 2750
- 5 Opintanner Kiinteistö Oy, 2590
- 6 Atalan Metsätonttu As Oy, 2990
- 7 Tieteenkadun Parkki Kiint Oy, 2635
- 8 Tupakkikiven Parkki Kiint Oy, 2680
- 9 TREDU-Kiinteistöt Oy, 2950

SÄÄTIÖT

- 1 Tampereen työvalmennussäätiö Syke, 2140
- 2 Tampereen Kotilinnasäätiö, 2710
- 3 Tammenlehväsäätiö, 2970
- 4 TAMK:n tukisäätiö, 3115

KUNTAYHTYMÄT

- 1 Hämeen päihdehuollon kuntayhtymä, 6010
- 2 Pirkanmaan liitto, 6030
- 3 Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky (konserni), 6040
- 4 Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä, 6060

LIIKETOIMINTAA

- 1 Ekokumppanit Oy, 2010
- 2 Pirkanmaan Jätehuolto Oy, 2040
- 3 Tavase Oy, 2060
- 4 Tampereen Sarka Oy, 2090
- 5 Haukivuoman Liikerakennus Oy, 2510
- 6 Helapuiston Lähipalvelukeskus Oy, 2520
- 7 Maijalanpuiston Lähipalvelukeskus Oy, 2580
- 8 Pelipuiston Lähipalvelukeskus Oy, 2620
- 9 Tampereen Palvelukiinteistöt Oy, 2650
- 10 FinnPark-konserni, 2310
- 11 Tampereen Messu- ja Urheilukeskus Oy, 2460
- 12 Vellamonkodit Oy, 2720
- 13 Insinöörioppilastalo Oy, 2540
- 14 Runoilijan tie Oy, 2110
- 15 Tampereen Särkänniemi Oy, 2150
- 16 Tampere-talo Oy, 2180
- 17 Tampereen Raitiotie Oy, 2430
- 18 Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy, 2450
- 19 VTS Kiinteistöpalvelu Oy, 2920
- 20 Keinupuistokeskus Oy, 2740
- 21 Pirkan Opiskelija-asunnot Oy, 2630
- 22 Vuores Palvelu Oy, 2670
- 23 Tredea Oy, 2690
- 24 Visit Tampere Oy, 2410
- 25 Tullinkulman Työterveys Oy, 2470
- 26 Tuomi Logistiikka Oy, 2480
- 27 Tampereen ammattikorkeakoulu Oy, 3110

Tampereen kaupunkikonsernin nettotulos oli 70,8 meur , + 91,8 meur kaupunkia parempi

Data Tampereen kaupunki
Analyysi : B&MANs

Tampereen kaupunki 2016	Perus- kaupunki	Rahastot	Liike- laitokset	Eli- minoinnit	Tampereen kaupunki	Sosiaalinen asuminen	Yhtiötetty energia toiminta	Kiinteistö- ja asunto- yhtiöt	Muu yhtiötetty toiminta	Säätiö- toiminta	Kunta- yhtymät (T:n osuus)	Eli- minoinnit	Tampereen kaupunki (konserni)
Verotulot ja valtionosuudet	1 213 441	0	0	0	1 213 441	0	0	0	57 752	0	0	0	1 271 193
Muut tulot	1 210 658	11	423 228	-1 170 670	463 227	90 907	303 143	12 482	216 462	31 170	315 870	-252 792	1 180 469
Tulot yhteensä	2 424 099	11	423 228	-1 170 670	1 676 668	90 907	303 143	12 482	274 214	31 170	315 870	-252 792	2 451 662
Henkilöstökulut	598 073	0	109 938	-31 212	676 799	3 696	25 916	342	88 010	13 211	164 077	0	972 051
Palvelujen ostot	1 516 442	2	78 932	-975 244	620 132	0	36 388	7	53 983	688	52 066	-149 536	613 728
Muut menot	357 711	286	113 576	-160 536	311 037	50 946	157 765	4 077	99 421	11 087	75 540	-122 506	587 367
Menot yhteensä	2 472 226	288	302 446	-1 166 991	1 607 969	54 642	220 070	4 426	241 413	24 986	291 683	-272 043	2 173 146
Toimintakate	-48 127	-277	120 782	-3 679	68 699	36 265	83 073	8 056	32 801	6 184	24 186	19 250	278 516
Poistot	45 045	0	47 300	-1 096	91 249	17 228	39 093	5 805	21 049	3 985	14 230	-12 420	180 220
Liikevoitto	-93 172	-277	73 482	-2 583	-22 550	19 037	43 981	2 251	11 751	2 199	9 956	31 671	98 295
	-3,84 %		17,36 %		-1,34 %	34,84 %	19,98 %	18,04 %	4,29 %	7,05 %	3,15 %		4,01 %
Rahoitustuotot	70 860	0	19	-55 597	15 282	751	492	189	3 258	250	144	-16 898	3 468
Rahoituskulut	-63 212	0	-1 763	52 953	-12 022	-4 505	-11 636	-1 722	-4 645	-968	-2 310	9 735	-28 073
Peruspääomakorvaus	35 774	0	-35 774	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Väh.osuus + muut tyttävät		0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
Tuloksen oikaisut	-12		-1 676	-16	-1 704	0	-909	-350	0	0	0	86	-2 877
Nettotulos	-49 762	-277	34 288	-5 243	-20 994	15 283	31 927	369	10 365	1 480	7 790	24 593	70 813
					-1,25 %	16,81 %	10,53 %	2,96 %	3,78 %	4,75 %	2,47 %		2,89 %

91 807

Tampereen kaupungin konsernin sitoo 2 777 meur pääomia toimintaansa

Tampereen kaupunki 2016	Perus- kaupunki	Rahastot	Liike- laitokset	Eli- minoinnit	Tampereen kaupunki	Sosiaalinen asuminen	Energia toimintaa toiminta	Kiinteistö- ja asunto- yhtiöt	Muu yhtiöitetty toiminta	Säätiö- toiminta	Kunta- yhtymät (T:n osuus)	Eli- minoinnit	Tampereen Kaupunki (konserni)
Sidottu toimintaan	359 935	21 359	848 963		1 230 257	444 352	475 683	182 055	386 620	93 112	93 835	-332 661	2 500 468
Sijoitukset - toimintaan	838 203	0	7 224	-459 482	385 945	7 698	4 904	617	9 332	4 769	7 309	-336 520	84 055
Sijoitukset - rahoitus	108 039	0	85	0	108 124	645	666	788	7 952	26 096	48 399	0	192 670
Sidottu pääoma	1 306 177	21 359	0		1 724 326	452 695	481 253	183 460	403 904	123 977	149 543	669 181	2 777 193
Korolliset velat	398 831	0	0	0	488 317	353 205	316 000	68 622	226 300	88 283	66 091	-296 638	1 310 181
Oma pääoma	862 495	21 359	856 272	-459 482	1 236 008	99 490	165 253	114 838	177 604	35 694	83 452	-372 543	1 467 012
Peruspääoma			459 482										

Data Tampereen kaupunki Analyysi : B&MANs

Tampereen kaupungin konsernin investoi 384,8 meur pääomia toimintaansa , toiminnan kassavirta oli 146,7 meur negatiivinen – lainoja nostettiin 100,9 meur ja käyttöpääomia vapautui 43,8 meur edestä – näillä varoilla rahoitettiin syntynyt alijäämä

Tampereen kaupunki 2016	Perus- kaupunki	Rahastot	Liike- laitokset	Eli- minoinnit	Tampereen kaupunki	Sosiaalinen asuminen	Energia toimintaa toiminta	Kiinteistö- ja asunto- yhtiöt	Muu yhtiöitetty toiminta	Säätiö- toiminta	Kunta- yhtymät (T:n osuus)	Eli- minoinnit	Tampereen Kaupunki (konserni)
Toiminnan kassavirta	-22 799	-358	84 075	-7 913	53 005	31 790	67 110	4 602	32 190	5 367	21 759	-7 267	208 556
Investointimenot	-114 841	0	-119 725	8 299	-226 267	-27 073	-37 874	-22 050	-42 467	-10 095	-30 089	11 149	-384 765
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 738	0	2 734	-144	5 328	0	0	0	0	0	0	0	5 328
Luovutustulot	20 947	0	729	544	22 220	877	73	-859	1 915	4	1 471	-1 563	24 138
Netto investoinnit	-91 156	0	-116 262	8 699	-198 719	-26 196	-37 801	-22 908	-40 552	-10 091	-28 618	9 586	-355 299
Vapaa kassavirta	-113 955	-358	-32 187	786	-145 714	5 594	29 309	-18 307	-8 361	-4 724	-6 859	2 318	-146 743
Antolainauksen muutokset	5 873	0	-242	195	5 826	4 710	0	-358	-290	-111	-579	-3 779	5 420
Korollisten lainojen muutos	93 272	0	0	-3 786	89 486	-6 361	-14 000	9 740	7 109	294	27 995	-13 332	100 930
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0	-4 583	-3 404	11 828	0	815	-2 415	2 241
Muut maksuvalmiuden muutokset	22 514	-553	32 433	3 716	58 110	-5 238	-16 181	-4 380	-10 278	253	4 078	17 430	43 794
Rahoituksen kassavirta	121 659	-553	32 191	126	153 423	-6 890	-34 764	1 598	8 369	436	32 310	-2 096	152 385
Likviidien varojen muutos	7 704	-911	4	912	7 709	-1 295	-5 456	-16 708	8	-4 288	25 451	222	5 643
Rahavarat 31.12.	108 774	0	4		108 124	645	666	788	7 952	26 096	48 399	0	192 670
Rahavarat 1.1.	101 069	0	8		100 415	1 940	0	18 911	6 308	30 384	22 948	0	180 906
Valuuttakurssien muutosten vaikutus					0	0	6 121	0	0	0	0		6 121
Rahavarojen muutos	7 705				7 709	-1 295	-5 456	-16 708	8	-4 288	25 451		5 643
Yritysjärjestelysrahavarat					0	0	0	-1 414	1 414	0	0		0

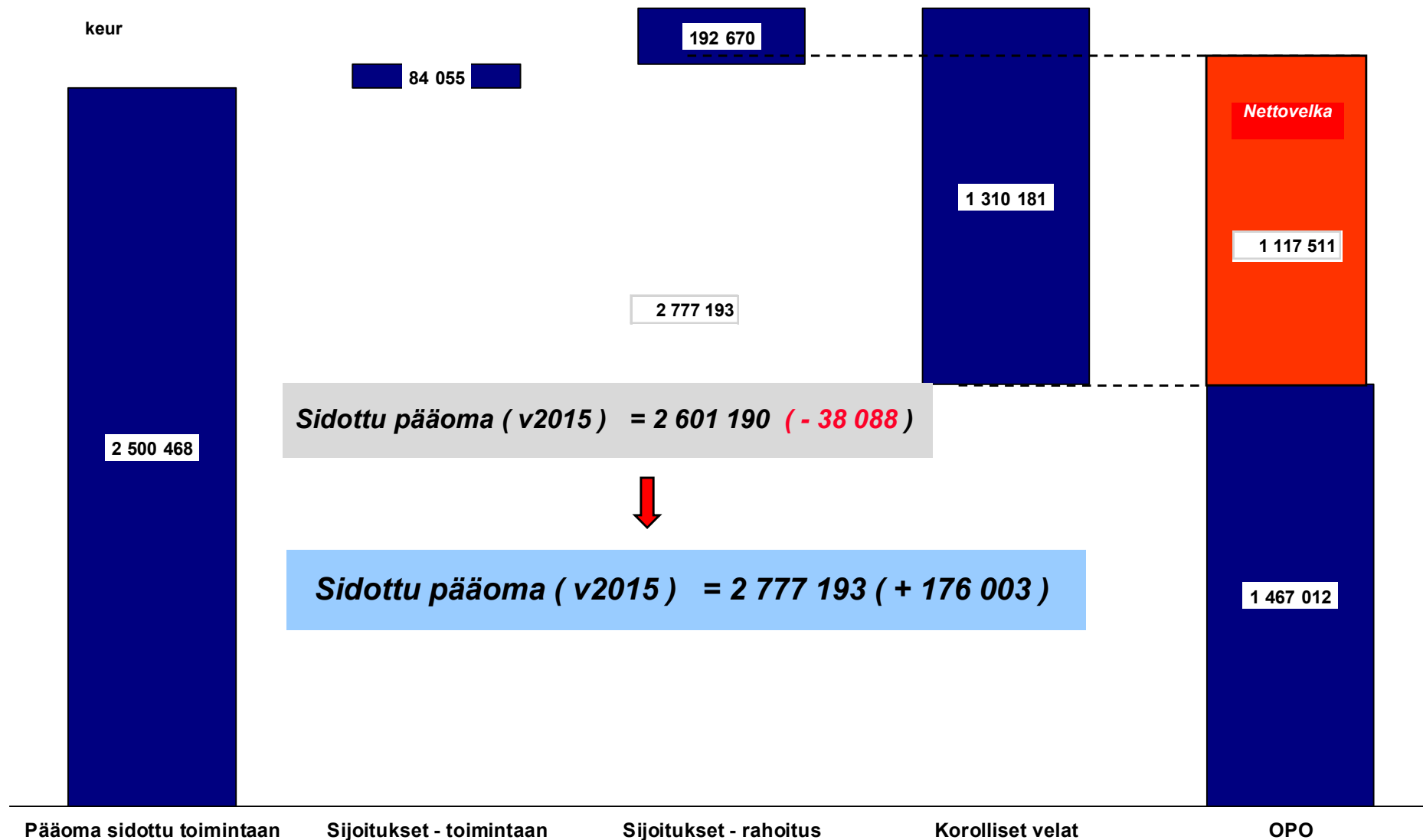
Data Tampereen kaupunki Analyysi : B&MANs

Tampereen kaupunkikonserni sitoo pääomia 2 601,2 meur edestä – *nettovelkaa 1 117 meur*

31.12.2016

Data Tampereen kaupunki Analyysi : B&MANs

keur

Tampereella on konsernitasolla **21 669*** työntekijää (tyttärissä 6 582) ja ulkoistamisaste = **26,08 %**

Tampereen konsernin tuloslaskelma	2015	2015	2014	2013	2012	Muutos 2016/2015
Kustannusmassa yhteensä (kulut+poistot) -keur	2 353 367	2 304 653	2 261 518	2 305 241	2 215 450	48 714
Ulkoistamisaste	26,08 %	24,87 %	24,34 %	26,37 %	26,41 %	1,21 %
Henkilöstö (kaupunki)	15 087	15 255	15 228	15 150	14 576	-168
Henkilöstökulut/hlö eur (kaupunki)	44 859,77 €	44 647,98 €	44 455,67 €	44 088,05 €	43 290,89 €	211,79 €
Henkilöstökulut (konserni) - keur	972 051	961 168	953 986	945 475	913 992	10 883
Arvio tyttärien hlö määrä (oletus:henk-kulut/hlö = kaupunki)	6 582	6 273	6 231	6 295	6 537	309
Konsernin työntekijä määrä	21 669	21 528	21 459	21 445	21 113	141
Kustannusmassa yhteensä /asukas	10 309,39 €	10 235,90 €	10 401,47 €	10 458,92 €	10 189,58 €	73,50 €

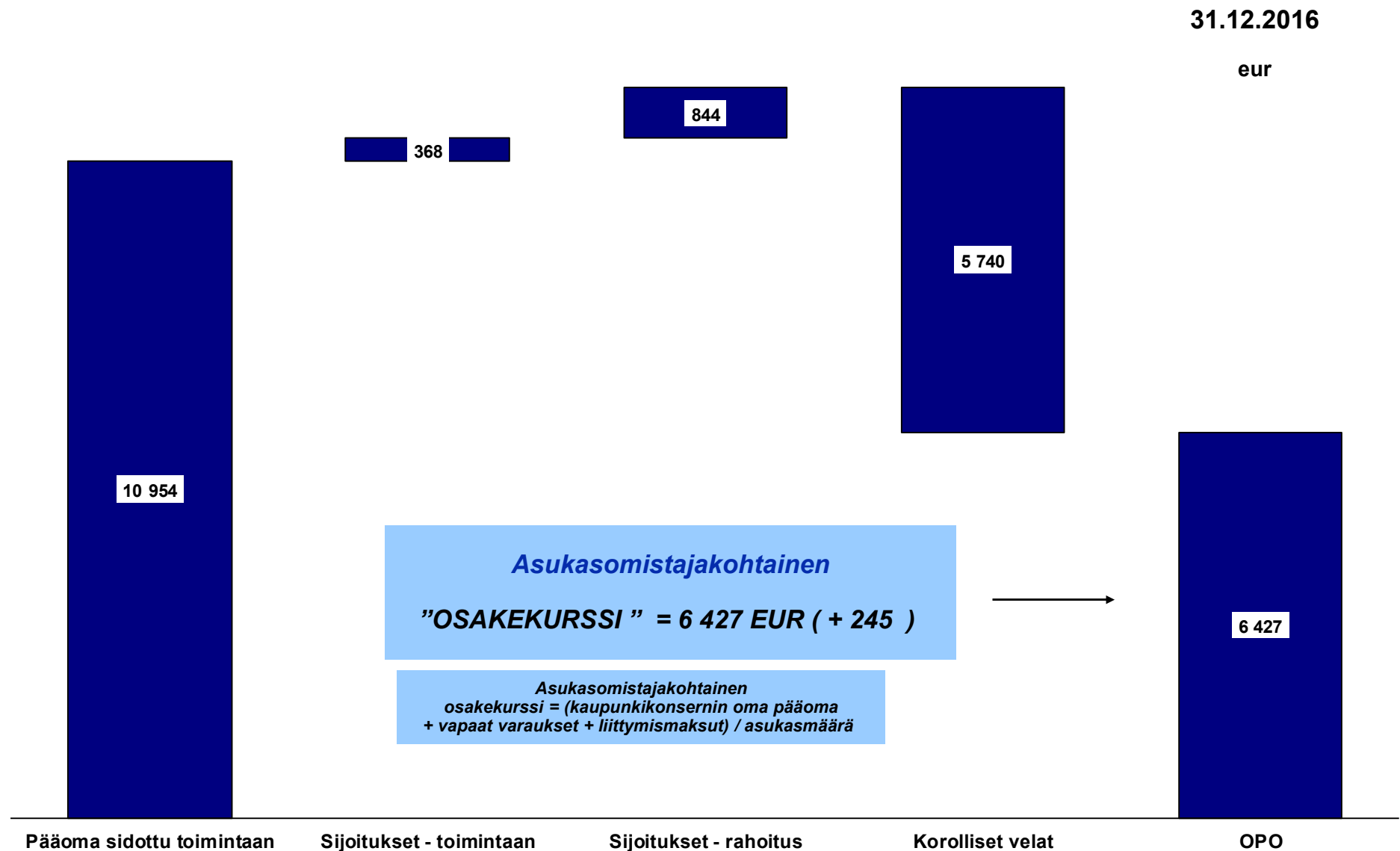

* = arvio laskettu kaupungin henkilöstökulut/työntekijä suhteessa konsernin kokonais henkilöstökuluun , tämä koska tilinpäätöksessä ei mainita erikseen konsrni henkilöstömäärä

Sisältö

- Tausta ja tavoitteet
- Tampereen kaupunki 2011-2015
- Tampereen kaupunkikonserni 2015
- Tampereen kaupunkikonserni - yhteenveto

Tampereen **asukasomistajan** nettovarallisuus oli vuoden 2016 lopussa
6 427 eur – 245 eur suurempi suhteessa viime vuoteen

Tampereen kaupunkikonserni – Työttömyydestä kärsivä Tampere puskee eteenpäin. Talous on tasapainossa ja konserni tuottaa voittoa.

- Tampereen kaupungin ja sen tytäryhtiöiden konsernikokonaisuus teki viime vuonna 70 miljoonaa euroa voittoa, selviää Kauppalehden ja B&MANsin tilinpäätösanalyysistä. Luvut on tuottanut B&MANs.
- Tamperetta on viime vuosina koetellut suuri työttömyys. Vuonna 2016 työttömyysaste oli 18,2 prosentissa.
- Vientiin nojaava alue on kärsinyt maailmanmarkkinoiden laskusuhdanteesta ja Nokian irtisanomisista.
- Kaupunki on houkutellut uusia asukkaita, mutta työtä etsiviä työttömiä muuttaa sisään enemmän kuin pois. Kaupunkiin tulee enemmän pienituloisia, kun taas isompituloiset muuttavat kehyskuntiin.
- Tampereen verotulot olivat silti reilun prosentin kasvussa viime vuonna. Etenkin tuloverotuotot kasvoivat, vajaat kolme prosenttia. Yksi tuloveroprosentti tuo kaupungille 39,3 miljoonaa euroa.
- Yhteisöverotuotot romahtivat, koska valtio on laskenut yhteisöveron palautuksen kunnille entiselle tasolle. Kiinteistövero kertyi enemmän, mikä on ollut trendi muuallakin pidemmän aikaa.
- Tilannetta tasapainottaa, että Tampereen on palautettava entistä vähemmän rahaa tulontasauksena köyhemmille kunnille.
- Kauppalehti julkaisee kuuden suurimman kaupungin analyysit. Niissä kaupunkeja tarkastellaan konserneina eli mukana on kaupunki liikelaitoksineen, tytäryhtiöt ja osuudet kuntayhtymistä. Näkökulma korostuu jatkossa myös lakisääteisesti, kun uusi kuntalaki tulee voimaan kesäkuussa.

Tampereen kaupunkikonserni – Työttömyydestä kärsivä Tampere puskee eteenpäin. Talous on tasapainossa ja konserni tuottaa voittoa.

- Tampereen kaupunki tuotti viime vuonna 21 miljoonaa euroa tappiota, mutta se paikkasi aukkoa tytäryhtiöidensä voitoilla.
- Tuottavin tytäryhtiö oli Tampereen Sähkölaitos-konserni, joka teki 32 miljoonan euron voiton.
- Sosiaalista asumista tuottavat yhtiöt tekivät 15 miljoonan euron voitot ja muu yhtiöitetty toiminta 10 miljoonaa euroa. Jälkimmäiseen kuuluvat esimerkiksi Pirkanmaan Jätehuolto, useita lähipalvelukeskuksia, Messu- ja Urheilukeskus, Särkänniemi ja Tampereen ammattikorkeakoulu. Suhteellisesti tuottoisinta oli valtion tukema sosiaalinen asuminen.
- Investointipanokset ovat keskittyneet emokaupunkiin. Noin 355 miljoonan euron nettoinvestoinneista 200 miljoonaa euroa on kaupungin omia.
- Tampere rakentaa vauhdilla ja putkessa on paljon, muun muassa raitiotie. Puoli vuotta etukäteen valmistunut Rantatunneli osoittaa, että Tampereelle osataan pyörittää suurprojekteja.
- Tampere ei silti ole vielä kriittisen velkaantunut. Omaa pääomaa on velkojen katteeksi ja enemmänkin. Tilanne voi muuttua noin 300 miljoonan euron raitiotieinvestoinnin myötä.
- Korollista lainaa on konsernilla 1,3 miljardia euroa, valtaosa konsernilla, kaupungilla vain 0,5 miljardia. Kaupunki toimii myös holding-yhtiön tavoin ja sijoittaa tytäryhtiöihinsä lainoina ja osakesijoituksina.

Tampereen kaupunkikonserni – Työttömyydestä kärsivä Tampere puskee eteenpäin. Talous on tasapainossa ja konserni tuottaa voittoa.

- Tampereen bruttoveroaste oli 34,54 prosenttia eli melkein 15 prosenttiyksikköä suurempi kuin oikea kunnallisvero. Luku vastaa sitä veroa, jonka Tampere joutuisi kantamaan ilman kiinteistöveroja ja valtion ja kunnan välisiä tulonsiirtoja.
- Ulkoistamisaste on 26,08 prosenttia. Luku kertoo, kuinka suuren osa palveluista kaupunki ostaa ulkopuolisilta.
- Tampereella vuosia käytössä ollut tilaaja-tuottaja-malli päätettiin tänä vuonna. Siinä tilaamisen poliittinen päätöksenteko ja palvelun tuottaminen oli erotettu. Se tehosti toimintaa, mutta oli hallinnollisesti raskas.
- Viime vuosina palvelujen osto ulkopuolelta ei ole merkittävästi lisääntynyt. Saa nähdä, miten mallin purkaminen vaikuttaa.
- Tampere saa arvosanaksi 8. Tamperetta on johtanut viime vuodet kokoomuksen Anna-Kaisa Ikonen.
- Tänä vuonna valta vaihtuu SDP:lle.

Liitteet

Konsernitasolla liikevaihtoa kertyi 2 451 meur – 91,6 meur

Tampereen konsernin tuloslaskelma	2016	2015	2014	2013	2012	Muutos 2016/2015
<i>Myyntituotot</i>	878 047	845 195	829 603	815 545	782 812	32 852
<i>Maksutuotot</i>	102 670	92 764	86 159	81 682	80 143	9 906
<i>Tuet ja avustukset</i>	45 811	49 997	48 973	46 440	41 731	-4 186
<i>Vuokratuotot</i>	42 347	39 957	38 653	34 716	31 519	2 390
<i>Muut tuotot</i>	36 679	29 176	31 959	36 521	30 895	7 503
Toimintatuotot	1 105 554	1 057 088	1 035 347	1 014 904	967 101	48 465
Valmistus omaan käyttöön	55 265	52 925	47 517	119 596	142 902	2 340
<i>Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta</i>	19 195	4 269	2 223	1 877	4 000	14 925
<i>Verotulot</i>	896 213	886 853	870 103	831 437	781 806	9 360
<i>Valtionosuudet</i>	374 980	358 900	365 811	367 160	329 522	16 079
Verot ja valtionosuudet	1 290 388	1 250 023	1 238 136	1 200 474	1 115 328	40 365
<i>Satunnaiset tuotot</i>	1 674	0	0	3 121	1 552	1 674
<i>Satunnaiset kulut</i>	-1 219	0	-14 726	0	0	-1 219
Myyntivoitot/tappiot	455	0	-14 726	3 121	1 552	455
" Liikevaihto "	2 451 662	2 360 037	2 306 274	2 338 095	2 226 882	91 625

Data Tampereen kaupunki

Analyysi : B&MANs

keur

Konsernitasolla henkilöstökulut nousivat 10,9 meur ja palveluiden ostot + 40,6 meur ja samalla aineita tarvikkeita kulutettiin 12,7 meur vähemmän

Tampereen konsernin tuloslaskelma	2016	2015	2014	2013	2012	Muutos 2016/2015
" Liikevaihto "	2 451 662	2 360 037	2 306 274	2 338 095	2 226 882	91 625
<i>Palkat ja palkkiot</i>	750 479	742 874	735 532	726 440	703 970	7 605
<i>Eläkekulut</i>	172 480	176 283	176 674	177 501	168 683	-3 803
<i>Muut hlö sivukulut</i>	49 092	42 011	41 780	41 533	41 338	7 081
Henkilöstökulut yhteensä	972 051	961 168	953 986	945 475	913 992	10 883
Palvelujen ostot	613 728	573 107	550 426	607 942	585 079	40 622
Aineet,tarvikkeet ja tavarat	287 543	300 254	321 275	331 402	337 573	-12 711
Avustukset	140 658	138 372	118 727	115 520	105 974	2 286
Vuokrakulut	52 719	44 275	43 503	36 690	33 973	8 444
Muut toimintakulut	106 447	99 987	100 041	97 855	79 987	6 460
Korjaus	0	0	0	0	0	0
Toiminnankustannukset	2 173 146	2 117 163	2 087 956	2 134 883	2 056 577	55 983
Toimintakate	278 516	242 874	218 318	203 212	170 305	35 642
Poistot	180 220	187 490	173 562	170 358	158 873	-7 270
Liikevoitto	98 295	55 384	44 756	32 854	11 432	42 911

Data Tampereen kaupunki Analyysi : B&MANs (keur)

Tampereen kaupunkikonsernin nettotulos oli 70,8, meur (+ 39,1 meur)

Data Tampereen kaupunki

Analyysi : B&MANs

keur

Tampereen konsernin tuloslaskelma	2016	2015	2014	2013	2012	Muutos 2016/2015
Liikevoitto	98 295	55 384	44 756	32 854	11 432	42 911
<i>Korkotuotot</i>	1 201	1 532	3 423	1 753	1 617	-331
<i>Muut rahoitustuotot</i>	2 266	6 317	2 690	6 482	5 789	-4 051
<i>Korkokulut</i>	-25 522	-26 553	-28 446	-22 767	-24 348	1 031
<i>Muut rahoituskulut</i>	-2 551	-4 021	-2 067	-2 232	-1 709	1 470
Rahoitusnetto	-24 605	-22 726	-24 400	-16 764	-18 651	-1 879
Arvon alentumiset	-2 963	-921	-1 108	-911	-980	-2 042
Tilikauden ali ja alipariarvot	86	-3	-834	20 101	-801	89
Netto tulos	70 813	31 734	18 414	35 281	-8 999	39 079